

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN ONDERZOEK NAAR KWALITEITSVERBETERING

obs De Zoeker

Plaats : Zaandijk
BRIN nummer : 19DK|C1
Onderzoeksnummer : 293472
Datum onderzoek : 26 juni 2017
Datum vaststelling : 18 juli 2017

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	EINDOORDEEL	6
3	TOELICHTING	7
4	REACTIE VAN HET BESTUUR	12
5	OPZET VAN HET ONDERZOEK	13

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 26 juni 2017 een onderzoek naar kwaliteitsverbetering uitgevoerd op basisschool De Zoeker. Daarbij is gekeken naar de kwaliteit van het onderwijs en naar naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

Tijdens het kwaliteitsonderzoek dat is uitgevoerd op 7 maart 2016 stelden wij tekortkomingen vast in de opbrengsten en het onderwijsleerproces op De Zoeker. Deze zijn beschreven in het inspectierapport dat is vastgesteld op 10 mei 2016. De kwaliteit van het onderwijs is toen als zwak beoordeeld en wij hebben ons toezicht geïntensiveerd. Om na te gaan of de eerder vastgestelde tekortkomingen zijn opgeheven en de kwaliteit van het onderwijs weer voldoende is, hebben wij nu een afsluitend onderzoek naar de kwaliteitsverbetering uitgevoerd.

Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven onderzoeken wij tevens standaard of wordt voldaan aan bepaalde wettelijke voorschriften.

Toezichthistorie

De inspectie heeft basisschool De Zoeker in januari 2015 ook bezocht met een kwaliteitsonderzoek. Aanleiding voor dat onderzoek was het feit dat de eindresultaten van de school de twee jaar daarvoor (2013 en 2014) onder de ondergrens van de inspectie lagen. Daarnaast was de school in de periode van 2008 tot en met 2010 als zwak of zeer zwak beoordeeld, reden om extra alert te zijn op risico's in de onderwijskwaliteit. Bij het onderzoek in 2015 constateerden wij onder andere belangrijke tekortkomingen in het didactisch handelen, de zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg. Omdat de eindresultaten over drie jaar bezien nog voldoende waren en het team er hard aan werkte om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren, kreeg de school toch een basisarrangement.

2 EINDOORDEEL

Kwaliteit

Wij kennen aan De Zoeker het basisarrangement toe. De kwaliteit van het onderwijs is weer voldoende. Dit betekent dat de school niet langer onder intensief toezicht valt.

Belangrijkste bevindingen

- De resultaten laten een stijgende lijn zien. Voor voldoende resultaten op het gebied van begrijpend lezen, met name voor de huidige groep 7, is gerichtere inspanning nodig;
- Het leerstofaanbod is gericht op het bereiken van de kerndoelen, maar nog onvoldoende afgestemd op de kenmerken van de leerlingenpopulatie;
- De leerkrachten leggen de lesstof op een duidelijke manier uit en hanteren een gestructureerd klassenmanagement;
- De school kan de opbrengsten diepgaander onderzoeken om zo tot de juiste verklaring van de behaalde resultaten te komen;
- De school heeft sterk ingezet op de kwaliteitsverbetering, maar het geheel staat nog wel in de kinderschoenen.

3 TOELICHTING

Hieronder staan de indicatoren die in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Opbrengsten

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.4	Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.		•			

De eindopbrengsten zijn voldoende, maar kwetsbaar.

De eindopbrengsten zijn als voldoende beoordeeld, omdat de opbrengsten in 2017, na herberekening, boven de ondergrens liggen die de inspectie hanteert. In de afgelopen jaren was dit niet het geval. Toch blijft het beeld kwetsbaar. Hoewel de meeste resultaten op de tussentijdse toetsmomenten een positieve stijging laten zien ten opzichte van vorig jaar staat groep 7 er voor begrijpend lezen ongunstig voor. Dit zou kunnen leiden tot onvoldoende eindopbrengsten in 2018. De school realiseert zich dat het begrijpend lezen in de school meer aandacht nodig heeft en zet zich in om achterstanden op dit terrein weg te werken.

De school stelt voor leerlingen die het eindniveau van groep 8 niet behalen een ontwikkelingsperspectief op. Deze perspectieven zijn momenteel inhoudelijk onvoldoende ondersteunend aan de ontwikkeling van de individuele leerlingen. In de perspectieven ontbreekt namelijk een duidelijke onderbouwing van de reden waarom de leerling op een eigen niveau werkt, gebaseerd op een gedegen analyse van de onderwijsresultaten. Daarnaast zijn er niet altijd doelen voor de verschillende toetsmomenten geformuleerd, hetgeen de evaluatie bemoeilijkt. Wel is te zien dat de leerlingen het laatste jaar een flinke groei doormaken.

Leerstofaanbod

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.		•		

Het leerstofaanbod is nog onvoldoende afgestemd op de kenmerken van de leerlingenpopulatie.

Het aanbod van de school is gericht op het behalen van de kerndoelen en wordt in principe aangeboden aan alle leerlingen tot en met het niveau van groep 8. Indien dit niet het geval is, dan kan de school zich hierover verantwoorden. Ouders hebben zich in de tevredenheidspeiling van 2015 in negatieve zin uitgelaten over de breedte van het aanbod. De school heeft dit opgepakt en heeft diverse activiteiten ontplooid om tegemoet te komen aan de brede talentontwikkeling van de leerlingen. Het geheel staat echter nog in de kinderschoenen. Het team is voornemens dit volgend schooljaar verder te ontwikkelen.

Gezien de kenmerken van de leerlingenpopulatie dient de school in het aanbod stevig in te zetten op het uitbreiden van de woordenschat van de leerlingen. Dat inzet hierop noodzakelijk is, is in de resultaten, bijvoorbeeld in die van het begrijpend lezen, terug te zien. Het team heeft onlangs een studiedag woordenschat onder leiding van een externe gevolgd, waarin de vakdidactische principes zijn toegelicht. De vertaling hiervan naar het dagelijks handelen en de verdieping van het aanbod moet echter nog verder worden uitgewerkt. Het kwaliteitsteam taal gaat dit ondersteunen. In de uitgevoerde lesbezoeken is de

aandacht voor het uitbreiden van de woordenschat en voldoende spreektijd voor kinderen gemist. De leerkrachten kunnen hier scherper op zijn. Bovendien verdient de taalrijke inrichting van de groepen ter ondersteuning van het leerproces ook de aandacht.

Didactisch handelen en afstemming

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Uitleg van de lesstof is duidelijk verbeterd.

Het afgelopen jaar is hard gewerkt om het lesgeven te verbeteren. Zo heeft het team scholing gevolgd en zijn de leerkrachten gecoacht door de directie en de intern begeleiders. Dit heeft duidelijk zijn vruchten afgeworpen. Tijdens de lesbezoeken, uitgevoerd met observanten van de school, waren elementen van het door de school gehanteerde lesmodel duidelijk herkenbaar.

Om de leerlingen actief bij de les te betrekken, maken de leerkrachten gebruik van coöperatieve werkvormen. Hiervan zijn mooie voorbeelden waargenomen. Ook was in de meeste lessen te zien dat de school aandacht besteedt aan contextsommen, omdat de leerlingen hier veel moeite mee hebben. De leerkrachten leggen op een heldere manier de lesstof uit en hanteren een duidelijke structuur tijdens de les. De leerlingen letten goed op en werken geconcentreerd aan hun verwerkingsopdrachten. Wel zouden de leerkrachten de beter presterende leerlingen nog meer kunnen uitdagen dan ze nu doen. Bijvoorbeeld door hen tijdens de instructie moeilijkere vragen te stellen of moeilijkere opdrachten te geven. Het aanbod aan deze leerlingen is verbeterd, doordat in alle klassen een specifieke leerlijn met aanvullende materialen is ingevoerd. De uitleg van deze lesstof vindt echter op verschillende manieren en door diverse personen plaats. Het zou goed zijn als de school hier een duidelijke doorgaande lijn voor realiseert.

Begeleiding en zorg

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	

Zorg		1	2	3	4
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.		•		

Het planmatig inrichten van de zorg kan beter.

De leerkrachten volgen de leerlingen via een genormeerd toetsinstrumentarium afgestemd op de leerlingenpopulatie. Naast de informatie uit deze toetsen verzamelen de leerkrachten ook andere informatie over de kinderen door observaties en de analyse van de methodegebonden toetsen. Hoewel zij deze informatie vrij uitgebreid noteren, valt op dat de verklaring over de geconstateerde stagnatie of voorsprong in ontwikkeling veelal mist. Dit vraagt om een meer onderzoekende houding. Mede hierdoor is de planmatige zorg als onvoldoende beoordeeld. Doordat niet precies duidelijk is wat het probleem van een leerling is, zijn de groepsplannen te globaal beschreven en bevatten zij niet altijd passende ambitieuze doelen. De school realiseert zich dit. Daarom voert men op dit moment een pilot uit waarbij de leerkrachten in de hulpplannen meer gebruikmaken van de gegevens uit de methodegebonden toetsen, zodat zij preventiever kunnen handelen. Deze werkwijze dient de school verder uit te werken.

Kwaliteitszorg en voorwaarden voor kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.		•		
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Analyse op schoolniveau verdient aandacht.

Ook op schoolniveau is terug te zien, dat de analyse sterker kan. In de schoolevaluatie van de methode-onafhankelijke toetsen mist de verbinding tussen de schooleigen doelen en de resultaten. Daarnaast kan de school de opbrengsten diepgaander onderzoeken om tot de juiste verklaring van de behaalde resultaten te komen. Dit vergemakkelijkt de sturing daarop. De school heeft voldoende inzicht in de kenmerken van de leerlingenpopulatie, maar kan dit sterker verbinden aan keuzes binnen het onderwijsleerproces (zie aanbod).

De school heeft het afgelopen jaar op een systematische wijze gewerkt aan verbeteractiviteiten. Het team heeft in bouwdoorbroken kwaliteitsteams gewerkt

aan verbetering van het onderwijs op het gebied van taal, rekenen en leerlinggedrag. De leerkrachten zijn hiermee meer eigenaar van de schoolontwikkeling geworden. De kwaliteitsteams werken met ontwikkelplannen, waarin zij aangeven wat zij in een bepaalde periode willen bereiken. De doelstellingen hierin kunnen de leerkrachten meer specifiek en meetbaar formuleren. De evaluaties bevatten nu alleen maar de activiteiten die hebben plaatsgevonden. Dit zegt weinig over de kwaliteit van de verbetering. Ondanks het uitvallen van de directeur en één van de intern begeleiders tijdens het verbeterproces heeft er geen stagnatie plaatsgevonden. Dit is een compliment waard! De ouders hebben in het gesprek aangegeven dat zij een duidelijke vooruitgang in het onderwijs zien en dat de school hierover ook beter communiceert.

Overige wet- en regelgeving

Overige wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT1B	In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen (art. 13 WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT2B	In het schoolplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 12 WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	

Wij concluderen dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

4 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op De Zoeker.

We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

Het bestuur en de school kunnen zich vinden in de bevindingen van het rapport en onderschrijven de ontwikkelpunten die daar in naar voren komen.

Wij zijn trots op de stappen die er door de school zijn gezet, maar beseffen ons terdege dat we door moeten gaan op de ingeslagen weg en verder moeten werken aan verdere kwaliteitsverbetering. Het bestuur is er van overtuigd dat het team die zelfde ambitie heeft en dit samen met de nieuwe directie en zorgcoördinatoren zal oppakken en vorm en inhoud geven. Als bestuur zullen we dit nadrukkelijk blijven monitoren en tevens hebben we de school extra formatiemiddelen beschikbaar gesteld om daar waar nodig, kinderen extra te ondersteunen.

5 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Op 26 juni 2017 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: schoolleiding, intern begeleiders, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Aan het einde van de onderzoeksdag hebben wij een terugkoppeling gegeven aan het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleiders en de leraren van de school. In dit gesprek hebben we onze bevindingen en oordelen besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.